

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

3 V. omnia publicè docere debuerit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

nimirum quodam modo excellentiori, quippe virtutem eius, & potestatem excellentiae valde commendat. Habuit quippe auctoritatem ad creando doctores gentium longe aliter, quam homines possint: etiam si vrantur potestate ab eodem Christo data. Nam licet vicarius Christi possit mittere ad praedicandum & dare ius docendi, non tamen facultatem, seu sufficientiam ad docendum, & multo minus potest tribuere vim, & efficaciam verbo. At vero Christus utrumque praebuit Apostolis, quos totius orbis doctores instituit, iuxta illud: Ego dabo vobis & sapientiam, cui non poterunt contradicere omnes adversarii vestri. Luc. 21. Et ideo Paulus ad Gal. 1. gloriatur se esse constitutum Apostolum gentium non ab hominibus, neq; per hominem, sed per Iesum Christum, & 1. ad Timoth. 2. In quo positus sum ego predicator, & Apostolus (veritatem dico, & non mentior) doctor gentium in fide, & veritate, quod nimirum Doctores ab ipso Christo immediate creati excellentiores fuerint, & sapientia, virtuteq; maiores.

Luc. 21.
Galat. 1.

1. Tim. 2.

Obiectio.

Responsio.

Sed potest quis circa rationem quartam D. Tho. obijcere. Probat enim ideo noluisse Christum doctrinam suam gentibus ante mortem praedicare: quia eadem morte potestatem, & dominium super gentes meruit. Quae ratio eodem modo in Iudaeis procedit, quia etiam in illos singulare dominium, & potestatem per mortem comparavit: nam & pro illis mortuus est, sicut & pro gentibus. Respondetur recte concludi, hoc solo titulo non fuisse praedicandum Iudaeis ante mortem: fuerunt tamen aliae causae, propter quas illis praedicare Christus debuit, scilicet quia illis fuerat specialiter promissus ac missus: & quia illis credita erant eloquia Dei, ac denique quia omnino oportebat, ut Christus per seipsum aliquibus praedicaret: non poterat autem ab alijs convenientius ordiri, quam a Iudaeis.

ARTICVLVS II.

Utrum Christus debuerit Iudaeis sine eorum offensione praedicare.

231.

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod Christus debuerit Iudaeis sine eorum offensione praedicare. Quia ut Augustinus dicit in libr. de Agone Christia. in homine Iesu Christo se nobis ad exemplum vitae praebuit filius Dei. Sed nos debemus vitare offensionem non solum fidelium, sed etiam infidelium: secundum illud 1. Corinth. 10. Sine offensione estote Iudaeis, & Gentibus, & Ecclesiae Dei. Ergo videtur quod etiam Christus in sua doctrina offensionem Iudaeorum vitare debuerit.

2. Praeterea, Nullus sapiens debet facere unde effectum sui operis impediatur. Sed per hoc, quod sua doctrina Christus Iudaeos turbavit, impediatur effectus eius doctrinae: dicitur enim Lucae undecimo, quod cum Dominus Phariseos, & Scribas reprehenderet, ceperunt grauiter insistere, & eos eius opprimere de multis, insidiantes ei, & quarentes aliquid capere ex ore eius, ut accusarent eum. Non ergo videtur conveniens fuisse, quod eos in sua doctrina offenderet.

3. Praeterea, Apostolus dicit prima ad Timotheum quinto. Seniores ne increpaueris, sed obsecra ut patrem. Sed sacerdotes, & principes Iudaeorum erant illius populi seniores. Ergo videtur, quod non fuerint duris increpationibus arguendi.

Sed contra est, quod Isaia 8. fuerat prophetizatum, quod Christus esset in lapidem offensionis & petram scandali duabus domibus Israel.

Respondetur dicendum, quod salus multitudinis est praefenda paci, quorumcumque singularium hominum. Et ideo

A quando aliqui sua peruersitate multitudinis salutem impediunt, non est timenda eorum offensio ad predicatorum vel doctorem. ad hoc, quod multitudinis saluti provideat. Scriba autem & Pharisei, & principes Iudaeorum sua malitia plurimum impediabant populi salutem: tum quia repugnabant Christi doctrina, per quam solam poterat esse salus: tum etiam quia prauis suis moribus vitam populi corrumpabant. Et ideo Dominus non obstante offensione eorum, publice veritatem docebat, quam illi oderant, & eorum vitia arguebat. Et ideo dicitur Matthaei 15. quod discipulis Domino dicentibus, Scis quia Iudaei audito hoc verbo, scandalizati sunt: respondet, Sinire illos, ceci sunt, ducesque caecorum: caecus autem si caeco ductum praestet, ambo in foueam cadunt.

Ad primum ergo dicendum, quod homo sic debet esse sine offensione omnibus, ut nulli des suo facto vel dicto minus recto occasionem ruinae. Sed cum veritate scandalum oritur, magis est sustinendum scandalum, quam virtus relinquatur: ut Gregor dicit.

Ad secundum dicendum, quod per hoc, quod Christus publice Scribas & Phariseos arguebat, non impediuit, sed magis promouit effectum suae doctrinae, quia cum eorum vitia populo innotescerent minus auerteretur a Christo propter verba scribarum, & Phariseorum, qui semper doctrinae Christi obfistebant.

Ad tertium dicendum, quod illud verbum Apostoli est intelligendum de illis senioribus, qui non solum aetate vel auctoritate, sed etiam honestate sunt senes, secundum illud Numerorum undecimo Congrega mihi septuaginta viros de senioribus Israel, quos tu nosti, quod senes populi sint. Si autem auctoritatem senectutis in instrumentum malitiae vertant, publice peccando, sunt manifeste & acriter arguendi: sicut & Daniel dixit Danieli decimo tercio. Inuenerat dierum malorum, &c.

Homil. 7. in
Ezech. ali.
quantulum
a princ.

Doctrina huius articuli moralis est, & concionatoribus utilis, ut & prudenter, & fideliter suo munere fungi sciant, & ideo in sequenti disputatione latius tractabimus.

ARTICVLVS III.

Utrum Christus omnia publice docere debuerit.

Ad tertium sic proceditur. Videtur, quod Christus non omnia publice docere debuerit. Legitur enim multa seorsum discipulis dixisse, sicut patet in sermone Cane, unde & Matth. decimo dixit. Quod in aure audistis in cubilibus, predicabitur in rectis. Non ergo omnia publice docuit.

2. Praeterea: profunda sapientiae non sunt nisi perfectis exponenda: secundum illud 1. ad Corinth. 2. Sapientiam loquimur inter perfectos. Sed doctrina Christi continebat profundissimam sapientiam. Non ergo erat imperfecta multitudini communicanda.

3. Praeterea, Idem est, veritatem aliquam occultare silentio, & obscuritate verborum. Sed Christus veritatem, quae predicabat, occultabat turbis obscuritate verborum, quia sine parabola non loquebatur ad eos: ut dicitur Matth. 13. ergo paratione poterat occultare silentio.

Sed contra est, quod ipse dicit Ioannis 18. In occulto locutus sum nihil.

Respondetur dicendum, quod doctrina alicuius potest esse in occulto tripliciter. Vno modo quantum ad intentionem docentis, qui intendit suam doctrinam non manifestare multis: sed magis occultare. Quod quidem contigit dupliciter, quandoque ex inuidia docentis, qui vult per suam scientiam excellere, & ideo scientiam suam non vult aliis communicare. Quod in Christo locum non habuit: ex cuius persona dicitur Sap. 7. Quam sine fictione didici, & sine inuidia communico, & hone-

232.
Opus. 60. c.
14.

Tr. 96. cir. casin. 10. 5. & honestatem illius non abscondo. Quandoq; verò hoc contingit propter inhonestatem eorum, quæ docentur: sicut Aug. dicit super Ioan. quod quædam sunt mala, quæ portare non potest qui hunc pudor humanus, unde de doctrina heretico rum dicitur Prou. 9. quæ suntius dulciores sunt. Doctrina autem Christi non est, neq; de errore neq; de immunditia, & ideo Dominus dicit Mar. 4. Nunquid venit lucerna, idest, vera & honesta doctrina, ut sub modio ponant? Alio modo aliqua doctrina est in occulto, quia paucis proponitur, & sic Christus etiã nihil docuit in occulto: quia Christus omnem doctrinam suam vel turbe toti proposuit, vel omnibus suis discipulis in communi. Vnde Aug. dicit super Ioan. Quis in occulto loquitur, qui coram tot hominibus loquitur, præsertim si hoc loquitur paucis, quod per eos vult innotescere multis? Tertio modo aliqua doctrina est in occulto quantum ad modum docendi. Et sic Christus quædam turbe loquebatur in occulto, parabolis utens ad annuntianda spiritalia mysteria, ad quæ capienda non erant idonei, vel digni. Et tamen melius erat eis, vel sic sub tegumento parabolarum, spiritalium doctrinam audire, quam omnino ea privari. Harum tamen parabolarum apertam, & nudam veritatem Dominus discipulis exponerebat, per quos deueniret ad alios, qui essent idonei: secundum illud 2. ad Timot. 2. Quæ audisti à me per multos testes, hæc commenda fidelibus hominibus qui idonei erunt, & alios docere. Et hoc signatum est Num. 4. ubi mandatur, quod filij Aaron inuoluerent vela Sanctuarij, quæ Leuitæ inuoluta portarent.

Can. 10. in Mat. parum à med. Ad primum ergo dicendum, quod (sicut Hilarius dicit super Mat. exponens illud verbum inductum) non legimus Dominum solitum fuisse noctibus sermoneari & doctrinam irradidisse in tenebris: sed hoc dicit, quia omnis sermo eius carnalibus tenebrae sunt, & verbum eius infidelibus nox est. Itaq; quod à se dictum est, cum libertate fidei, & confessionis vult esse loquendum. Vel secundum Hier. comparatiue loquitur: quia videlicet erudit eos in paruo Iudæa loco respectu totius mundi, in quo erat per Apostolorum prædicationem doctrina Christi publicanda.

Tr. 113. in Ioan. in med. illius. 10. 9. Ad secundum dicendum, quod Dominus non omnia profunda sua sapientia sua doctrina manifestauit, nõ solum turbe, sed nec etiam discipulis, quibus dixit Ioan. 16. Adhuc multa habeo vobis dicere, quæ non potestis portare modo. Sed tamen quodcumq; dignum duxit alij tradere de sua sapientia, non in occulto, sed palam proposuit, licet non ab omnibus intelligeretur. Vnde Augustinus dicit super Ioan. Intelligendum est ita dixisse Dominum. Palam locutus sum mundo: ac si dixisset. Multi me audierunt, & rursus non erat palam, quia non intelligebant.

In cor. art. Ad tertium dicendum, quod turbe Dominus in parabolis loquebatur (sicut dictum est) quia non erant digni, nec idonei nudam veritatem accipere, quam discipulis exponerebat. Quod autem dicitur, quod sine parabolis non loquebatur eis, secundum Chrysostom. intelligendum est quantum ad illum sermonem: quamuis alias sine parabolis multa turbe loquutus fuerit. Vel secundum August. in libr. de Quæstionibus Euangelist. hoc dicitur, non quia nihil proprie loquutus est, sed quia nullum fere sermonem explicauit, ubi non per parabolam aliquid significauerit, quamuis in eo aliqua proprie dixerit.

COMMENTARIUS.

Christus omnia publice, nihil in occulto docuit. Ioan. 18. Obiectio. August. Chrysost. Cyrill. Responsio D. Thom. simpliciter, & absolute est, Christum omnia publice, nihilque in occulto tradidisse. Quæ assertio sub his terminis de fide est, nam eisdem illam Christus asseruit. Ioan. 18. Ego palam loquutus sum mundo; & in occulto loquutus sum nihil.

Circa quæ verba omnes ferè expositores, præsertim Augustinus, Chrysostom. & Cyrill. dubitant

Mat. 17. 20. & 24. A quomodo Christus nihil in occulto docuerit, cum sæpè cum discipulis suis de diuinis rebus secreto egerit. Matth. 20. Assumpsit duodecim discipulos suos secreto, & c. & cap. 15. Accesserunt discipuli ad Iesum secreto, & dixerunt: Quare nos non posuimus eicere illum? & statim ipse docuit eos. Et similiter c. 24. Accesserunt ad eum secreto dicentes: Quando hæc erunt? & similiter eos solos instruxit de signis diei iudicii. Præterea in die Transfigurationis, cum opere ipso gloriam suam tribus tantum Apostolis ostendisset, dixit eis: Nemini dixeritis visionem, donec filius hominis à mortuis resurgat. Matth. 17. Ac denique in nocte cænæ solis Apostolis multa, magnæque mysteria declarauit, & illis specialiter dixit. Iam non dicam vos seruos, sed amicos, quia omnia, quæ audiui à Patre meo, nota feci vobis. Nam licet interdum Christus publice coram multis loqueretur: ita tamen sub figuris, & parabolis loquebatur, ut à paucis intelligeretur, videlicet ab Apostolis, quibus interdum doctrinam suam priuatim declarabat, & dicebat. Vobis datum est nosse mysteria Regni Dei: ceteris in parabolis, ut audientes non intelligant.

Responsio. Ad has igitur difficultates soluendas, vsus est D. Thom. distinctione trimembri, quam sumplit ex August. tract. 113. in Ioannem, & possumus eam ad bimembrem reuocare. Dupliciter enim potest aliquis dici occultè loqui. Primo ex parte eorum, quibus loquitur, & ex modo, ac intentione qua loquitur: quia videlicet, & paucis loquitur, & secreto, ita ut intendat doctrinam suam occultare. Secundo ex parte modi, quia loquitur verbis obscuris, & sub ænigmate, quamuis coram multis loquitur. Prior sensus est proprius, quia hæc est significatio propria illius verbi, in occulto loqui. Et hoc sensu loquutus est Christus in citato loco. Vnde id explicuit, quia non in locis abditis, sed in synagoga, in templo coram omnibus semper docuerat. Quo verbo non excludit, quin interdum in deserto, interdum in nauis, nonnunquam domi loquutus sit: sed quod publica loca ad docendum non fugerit, neq; aliud publice, aliud occulte prædicaret. Denique quod nunquam ita docuit, ut voluerit doctrinam suam tanquam mendacem, & fraudulentam in angulo latere. Vnde fit interdum solos discipulos docebat, eos tamè iam antea instruxerat. Quod in aure auditu, prædicare super tecta, & quod dico vobis in tenebris, dicite in lumine. Matth. 10. Ut autem acutè dicit August. qui ita loquitur, ut velit publice quæ docuit, non potest dici occultè loqui, etiam si paucis loquatur. Et ita facile expediuntur omnia, quæ in prima ratione dubitandi proponebantur. Quibus solum addenda sunt duo. Vnum est, licet Christus aliqua dixerit, vel ostenderit Apostolis, quæ voluit secreto teneri, quamdiu ipse viueret, hoc non repugnare supra dictis verbis eius. Quia illa omnia non aduersabantur ijs quæ publice docebat, neque erant talia, quæ publice dici non possent eo quod essent mala, aut suspecta (de quo genere doctrinæ Iudæi arguere Christum volebant) sed erant eiusdem rationis cum ijs, quæ publice docebat, & ad ea magis stabilienda, & declaranda referebantur, utq; oportuno tempore publice vulgarentur. Alterum est, multa Christum docuisse Apostolos, quæ non erant in vulgus imperitæ plebi propalanda: nec propterea dicendus est ea occultè docuisse. Quia (ut notauit Greg. lib. 2. Pastor. c. 4. & Iulius Clemens Rom. epist. 3.) ad sapientiam doctoris pertinet, non omnia in vulgus effundere, sed ea duntaxat quæ necessaria sunt, & quæ capere vulgus potest: altiora verò mysteria doctoribus solù ac magistris populi tradendo. Quæ satis docentur publice, quando ijs qui sunt capaces, & ad quorum munus pertinet eorum cognitio, proponuntur.

Mat. 10. August. Ex his facile expediri potest secunda obiectio, quæ procedit iuxta aliam acceptionem occultæ doctrinæ ex parte modi, quæ ad veritatem verborum